

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Cena: Za celo leto 24 K, za pol leta 12 kron, za četrt leta 6 K, za 1 mesec 2 kroni. Posamezna številka stane 30 vinarjev. Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne proste. Ne frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Schillerjeva cesta št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 62 mm širok prostor za enkrat 18 v, za večkrat popust. Mali oglasi stanejo pri enkratni objavi 3 K. — Vprašanjem glede inseratov i. dr. je treba priložiti za odgovor dopisnico ali znamko. — Rokopisi se ne vračajo. — Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU

ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER

Dr. V. Kukovec:

Vprašanje avstrijske denarne veljave.

(Dalje.)

Naša denarna veljava je v aritmetični progresiji uničila srednji stan. Majhen del se je rešil z divjo špekulacijo in se dvignil v vrsto nove papirnate plutokracije (vlade bogatašev).

Avstrijska denarna veljava je namreč uničila vsako trezno trgovino in na njenih razvalinah so nastale umazane borze. Ostali ogromni del je obubožal, to je: se je proletariziral. Vse prikazni, ki so nastale iz papirnate denarne veljave v novi dobi, niso prav nič proti temu, kar bo krona v najbližnji bodočnosti povzročila, če tega največjega zla temeljito ne odstranimo. Nekaj podobnega, kakor je krona, bi se k večjemu dalo najti v financah v davnih časih. Tudi francoske nakaznice (assignati) so pred veliko revolucijo v temeljih pretresle francosko kraljestvo. Ako pa krona danes še niso popolnoma to, kar so bile one assignacije, bodo pa v resnici to že jutri, ako vprašanje denarne veljave le polovičarsko rešimo.

Krona je za nas usodepolna dedščina brezdušne bankerotne firme, ki se je skušala vzdržati nad vodo le s pomočjo ponarejenih delnic. Krona pomeni nakaznico v korist onega malega številca poedinca, ki so v tej vojski nagrabili težke milijone, nakaznico za sužnost celega naroda in tudi prihodnjega pokolenja, ker binajbila obvezna tudi za naše vnuke, da bi porabili celo svojo denavno silo za to, da se dvigne vrednost krone, katere vrednosti ona v resnici nima.

Današnja papirna veljava v zvezi s pomanjkanjem živeža je družabno propadanje najhujše poostrila, in če ž njo kmalu ne obračunamo, naj se nikdo ne čudi, ako se nekega jutra prebudimo in se najdemo v razmerah, ki bi bile najneprijetnejše za one, kojih veljava je s temi lažnjivimi papirji tako zrasla. Krona je vse pokvarila in revolucijonirala množico in tudi celo narodno gospodarstvo. Oderuhi se zgražajo pred boljševizmom, držijo pa v rokah kos boljševizma v nagršem pomenu besede. Krona je peklenjski stroj, za čegar vrvico se oprijema boljševik.

Krona toraj ni samo finančno-gospodarsko in moralno vprašanje, krona znači najostrejšo in največje družabno zlo, katero treba brez odlašanja in energično odstraniti, dokler je še čas.

Načini reševanja denarnega vprašanja.

Dva sta načina, da se odstrani papirnata denarna veljava: ali dvignemo kurzovno vrednost na nominalno vrednost (t. j. vrednost, v kateri se denar dejansko uveljavlja, na ono vrednost, ki jo po svojem znaku ima denar predstavljati) ali pa na zakoniti podlagi znižamo nominalno vrednost na kurzovno vrednost.

Prvi način se da porabljeni, dokler množina denarja saj odgovarja kroženju in ako imamo urejeno primerno zdravo gospodarstvo, ki bi naenkrat moglo do-

dajati velike dohodke za pokritje. Takšne finančne spremembe so se izvršile s pomočjo velikih posojil na Angleškem leta 1815. in 1849., v Severni Ameriki 1865. in 1870. in na Francoskem in v Italiji leta 1881.

Drugi način pa pride v poštev po velikih porazih kakor n. pr. v Avstriji leta 1811. po napoleonskih vojskah, ko se je znižala denarna vrednost na $\frac{1}{5}$, v Rusiji leta 1835., ko se je znižala vrednost na $\frac{2}{7}$, v Skandinavskih državah itd.

Pri naš so seveda deljena mnenja o reševanju denarnega vprašanja. Eni bi radi videli samo kar najprej visok kurz krone, naj se doseže kakorkoli. Kurz krone umetno dvigniti je pa prav lahka stvar. Tudi tekom vojske smo videli v Avstriji in Nemčiji razne korake, s katerimi se je posrečilo začasno kurz lastnega denarja v tujini dvigniti. Tudi nam bi danes nekaj načinov bilo na razpolago. Najložje bi se to dalo doseči z zmanjšanjem množine papirnatega denarja, ki se nahaja v prometu. Doseglo bi se to na pr. ako bi se morala založiti svota črez 500.000 K in spremeniti v državno posojilo.

Pa kaj bi se s tem doseglo? Natorvoril bi se državi ogromen dolg, oni pa, ki imajo danes v rokah navidezni denar, prejeli bi stvarno jamstvo od države, da bodo jim to poplačali naši vnuki in pravnuki. One milijarde, ki danes zavirajo naš družabni stroj, bi pa še nadalje obstale in ves narod bi moral v krvavem potu svojega obraza valjati kamen na goro, dokler se ne bi s tem večjo silo zvalil na nas. Od vsega našega truda bi nič ne ostalo za naše ohromljence, za kulturne, socialne in splošne gospodarske potrebe, ker bi za malovredne in brezobrestne denarje morali še celo obresti plačevati. Kurz bi se sicer napravil in polagoma dvigal. Toda kakšne posledice bi to imelo? Tadar denarna veljava pada, je razloček na škodo upnika, kadar pa raste, na škodo dolžnika. V resnici bi to bilo, kakor se to vidi na sledečem vzgledu: Podjetnik hoče graditi tovarno, manjka mu 100.000 K in izposodi si te novce. Kurz bi bil v tem času recimo tak, da nominalni vrednosti 100.000 K odgovarja kurzovna vrednost 20.000 frankov. Tekom leta dni se dvigne kurzovna vrednost še za enkratni znesek, tako da bi podjetnik, to je dolžnik, čez leto dni moral vrniti dvakratno vrednost, namreč 40.000 frankov. V tem slučaju bi vsaka podjetnost bila onemogočena, razen če bi bil podjetnik in finančnik ista oseba. S tem bi pa finančniki dobili predpravo izključnega podjetništva; to bi pa bili ravno oni, ki so med to vojsko največ zaslužili brez ozira na svoje podjetniške sposobnosti. Glavnice bi se nadalje nabirale v rokah najmočnejših in mi bi bili za kratko časa morebiti še na slabšem nego danes.

Drugi način umetnega ustvarjenja in dvignjenja denarne veljave bi bil stopnjevalni (progresivni) davek, o katerem se danes mnogo govori. Vse nadaljne možnosti, kakor na pr. veliko posojilo iz inozemstva (tako velikega posojila bi nam sploh nikdo dati ne mogel), imajo ta pogršek, da bi nam zmiraj ostalo breme teh milijard. Pa tudi ni stalen umetno dvignjen kurz,

ker denarna veljava ostane vendar zmiraj papirnata veljava. Zaupanje v denar bi se s tem ne dvignilo. Videti je torej, da je umetno dviganje denarne veljave zelo nevaren način reševanja ali ni sploh nikako reševanje vprašanja.

Ako torej hočemo svoji državi ustvariti zdravo gospodarsko podlago, ne preostane nič drugega kakor sploh odstraniti papirnatost denarno veljavo. To bi pomenilo, da bi morali proglasiti vse krone za ničvredne. Morebiti bi to iz ene strani bilo tudi najbolj zdravo. Vrednost v zemlji, hišah in blagu bi ostala. Nastal bi promet zamenjave blaga za blago, ki se je razvil deloma že v vojski. Pridelovalci bi morali vse sile napeti, da si pridobijo dovolj sredstev za zameno. Davke v naravi (naturalne davke) smo videli že v rekvizicijah. Pot za naturalno nagrado nam je pokazala javna prehrana. Začetek tega naravnega gospodarstva je že tu in bi se dalo izgraditi s premišljeno organizacijo. Zlato, razne tuje denarne vrednote in dinarji bi prišli iz svojih skrivališč in začeli krožiti. Mnogo jih je, ki so se na ta trenutek že dobro pripravili. Vsled tega bi torej nikakor ne mogli propasti in ustvarila bi se nova podlaga za denarno veljavo, ki bi se razvila sama iz sebe iz čiste potrebe.

Pa taka stvar se ne da kar čez koleno prelomiti; načelno bi se to sicer dalo izpeljati, v resnici bi pa bilo spojeno z neizmernimi težkočami. Nesrečni srednji stan s stalno plačo, ki je v času vojske največ trpel, bil bi zopet izpostavljen strašnemu udarcu in izročen na milost in nemilost producentu. To bi pomenilo tudi popoln razpad vseh denarnih zavodov, kar bi bila nenadomestljiva gospodarska škoda. Glavna stvar je pa: podjetništvo in kulturni razvoj bi bil na ta način za dolgo časa ubit. Treba toraj iskati neko srednjo pot, ustvariti neko prehodno stanje, da se omogoči stalnost in se gospodarske zmešnjave kar najbolj zmanjšajo. Ta srednja pot bi bila devaluacija (znižanje vrednosti denarja)

(Dalje prihodnjic.)

Jugoslovanski državni zbor.

Dne 1. t. m. ob pol 11. uri so se sešli poslanci kraljevine SHS v začasnem državnem zboru. Centrum je zasedla Jugoslovanska demokratska stranka. V ostalem še razdelitev strank ni povsem jasna.

Pri otvoritvi je minister dr. Kramer v slovenskem jeziku prečital ukaz o sklicanju začasnega narodnega predstavništva. — Za starostnega predsednika je bil izvoljen Gligorij Jeftanovič iz Sarajeva. V svojem pozdravnem govoru je izrazil veselje in srečo, da je mogel na pragu svojega življenja doživeti veliki dan svobode in narodnega ujedinjenja. Pozdravlja poslance, ki jih čakajo težke naloge, pozdravlja slavno našo vojsko, ki je izvršila slavno delo osvobođenja in ujedinjenja pod vodstvom dinastije Karagorgjevičev, pozdravlja kralja Petra in regenta Aleksandra.

Poslovni red srbske narodne skupščine se je sprejel kot začasni poslovni red našega parlamenta.

Začasne tajnike so izvoljeni: Milutin Dragović, dr. Ivo Novak, dr. Vladimir Čorović, dr. Jos. Lovrenčić.

Nato so šli poslanci k slovesnim službam božjim.

Beogradski listi v navdušenih člankih pozdravljajo narodne zastopnike.

Druga seja je danes 4. tm. ob 9. uri dopoldne.

Nemški upi na revolucijo.

Celje, 2. sušca.

Dunajska »Zeit« poroča 26. sveč. o nekem razgovoru z »odličnim« (seveda!) jugoslovanskim politikom, ki je baje izjavil, da so dnevi Jugoslavije šteti in da se osnujejo na njenem ozemlju 3 nove republike.

Celjski listič »Deutsche Wacht« izraža v svoji zadnji številki nazor, da vprašanje pripadnosti Slov. Štajerske k Jugoslaviji še ni gotovo dejstvo, češ da dogodki še »tečejo«.

Nemci in nemškutarji sejejo med našim ljudstvom še vedno seme nezadovoljnosti z novimi razmerami, hujskajo proti državi in vladi.

Nemci in nemškutarji na Slov. Štajerskem uprizarjajo izgrede, streljajo na Slovence, skušajo uprizarjati štrajke, imajo medsebojno neprestano tajne sestanke (v Celju dr. Ambroschitsch, Stiger itd). Tudi v naših civilnih in vojaških pisarnah še vedno sede ljudje, ki imajo zveze z nemškimi politiki Ambroschitscheve sorte, ki jim je sicer dober naš kruh, ki pa niti oddaleč ne kažejo nagnenja, postati v resnici lojalni državljani.

V javnosti naši Nemci na usta svojih trobil neprestano zagotavljajo svojo lojalnost, med seboj in napram nevednim našim ljudem pa so najhujši združbarji.

In nele to. Kakor kažejo slučaj dr. Kamnikarja in drugi, imajo ti ljudje (tudi celjski Ambroschitsch!) še vedno stalne zveze z Gradcem, neprestano se vozarijo sem in tja in dajejo Nemcem poročila o dogodkih v naši državi.

Raste jim greben! Odkar se je naš spor z Italijo poostril, se vidi vedno bolj, da so upi Nemcev začeli rasti. Imenovanje poslancev za nemško-avstrijski državni zbor iz našega ozemlja je eden teh znakov. Nemška korajža za napade in kršenje premirja na Koroškem in drugod istotako!

Na svojih tajnih sestankih pa — ko so si nemškutarji med seboj odkriti in ko vržejo z obrazov krinko lojalnosti! — govore neženirano o revoluciji v naših krajih. Tako se je to godilo nedavno pri nekem nemškem celjskem obrtniku na »hausballu«. Oni sami pripravljajo tla za njo s hujskanjem in vzbujanjem nezadovoljnosti. Zanašajo se pri tem na skozi desetletja umetno v našem ljudstvu vzgojeno sovraštvo do Srbov. Zanašajo se na to, da je nekaj ljudi med nami, zapeljanih, za republiko. Zanašajo se na bivše Štajerčijance. Govore o tem, da izbruhne pri nas revolucija, čim bi udarili po nas skupno Lahi in Nemci.

Mirno lahko opozorimo naše oblasti, da to niso nikake fantazije, ampak

dejstva. Zato je skrajni čas, da se odpro enkrat za vselej vrata naše države hujškačem Ambroschtschevega kova — pa se tudi večno zapro za njimi!

Mi smo svarili — delo je naloga vlade in njenih organov!

POLITIČNE VESTI.

Nemška zlobnost se kaže v letakih, ki so jih pred kratkim metali nemški letalci med naše vojaštvo in prebivalstvo na Koroškem. Lažejo v teh letakih, da je jugoslovanska vojaška oblast sklenila, upeljati kazni pretepa s palico. Namen teh letakov je jasen: izzvati med prebivalstvom in vojaštvom upor proti državi. Naši vojaški in prebivalci pa so pametni dovolj, da ne verjamejo ostudnim lažem. Letaki pa kažejo vso ostudno hudobijo nemških voditeljev.

Regent Aleksander odpotuje te dni iz Pariza v Beograd, da se udeleži sej narodnega predstavništva in ga pozdravi s prestolnim govorom.

Plebiscit (ali ljudsko glasovanje) se bo najbrž odredil na spornem ozemlju na naših južno-zapadnih mejah. Tako poročajo iz Curiha.

Naše meje na mirovni konferenci. Naše zahteve glede mej proti Avstriji, Ogrski in Rumuniji so na mirovni konferenci bile izročene posebni komisiji.

Naš spor z Italijo je došel na vrhunec. Italijanska vlada je v svoji zadnji seji sklenila odločen »ne« proti vsem našim zahtevam glede mej napram Italiji.

Dunajski župan dr. Weiskirchner namerava baje odstopiti, ker že vnaprej slutiti, da bo pri prihodnjih občinskih volitvah občina prešla v roke soc. demokratov.

Wilson hoče preprečiti spopad med Italijo in Jugoslavijo. Čez Haag prihaja iz Amerike poročilo, da proučuje ameriška komisija črto, katero naj predloži razsodišču in katere bi nobena teh dveh držav ne smela prekoračiti: Wilson namerava stopiti v zvezo z Beogradom in Rimom, da prepreči spopad z orožjem.

Italijani iščejo na vseh koncih in krajih povoda za oborožen konflikt z Jugoslavijo. Zadnje dni so razširili njihovi listi lažnive vesti, da je naša vojaška oblast izgnala neko laško misijo iz Ljubljane, ki je baje imela tam urediti dovoz živil za čehoslovaško in našo državo. Zato da je Italijanska zaprla mejo proti nam. Seveda je vest o izgonu laške misije navadna laž.

Wilson se vrne na konferenco v Pariz in odpotuje iz Amerike 5. tm.

MARIBORSKE NOVICE

Nemški železničarji v Mariboru so hoteli 2. tm. uprizoriti štrajk na koroškem kolodvoru. Hoteli so ž njim izsiliti odpust slovenskih delavcev iz službe. Varnostna oblast je v odločilnem trenutku iztegnila roko po glavnih hujškačih.

Radgonski dr. Kamnikar še vedno hujška, kakor poroča »Mariborski Delavec«. Predzadnje nedeljo je povabil župane in svetovalce občin cmureškega in radgonskega okraja, ki so zasedene po naših četah, v Apače ter jih nagovarjal, naj gredo osebno v Gradec in prosijo za združenje z Nemško Avstrijo. Kaj res oblasti ne bodo naredile konca hujškarijam tega človeka?!

Erarične konje zaplenili so neki Ivani Reiter pri Sv. Kraljih in znanemu trojiškemu Schützu. Tudi trojiški Ferd. Golob se baje vozi z eraričnim konjem. Vsi ti so si jih baje brez dovoljenja prilastili.

CELJSKE NOVICE.

Nemške gimnazijske vspelednice v Celju razpuščene. — Nemški profesorji odslovljeni.

Celje, 2. sušca.

Celjski nemški listič se je v svoji zadnji številki besno zaletel v slovenski profesorski zbor tukajšnje gimnazije, češ da je iz političnih in ne pedagoških razlogov nastopil zoper nadaljni obstoj nemških paralelk na državni gimnaziji v Celju. Hinavsko javka, da so lojalne »nemške« matere v skrbi za bodočnost svoje dece šle k nadzorniku dr. Poljancu in ga prosile za vzdržanje paralelk. Izraža končno željo, naj bi se odložilo vprašanje nemških paralelk za čas po mirovni konferenci, češ da zdaj razmere še niso jasne glede pripadnosti Spodnje Štajerske k Jugoslaviji.

Kolikor besed, toliko hinavščine in podlosti. Iz spomenice slovenskega profesorskega zbora jasno izhaja, da so govorili slovenski profesorji strogo iz stališča državnih interesov. — O lojalnosti nemškega elementa pri nas napram državi razpravljamo na drugem mestu. — Skrb nemških mater za svojo deco bi se gotovo bolj kazala v tem, če bi svoje otroke dale v zavod, kjer se bodo pripravljali za bodočnost v onem jeziku, ki ga bodo v službah Jugoslavije potrebovali. Če pa se ne mislijo pripravljati za službe v naši državi, pa ta nima povoda, jim skrbeti za vzgojo. Povdarili smo že v zadnjem članku, da bi bilo blazno, ko bi naša država vzdrževala zavode za vzgajanje uslužbencev oz. uradnikov za nemško Avstrijo. — Kako lojalni so naši nemškutarji, pa kaže osobito zadnji stavek, ki zakrito izraža še vedno upanje, da bi naš slov. štajer morebiti vendarle pripadel Nemški Avstriji.

Vse to brez nadaljne nepotrebne polemike samo konstatirano.

In h koncu konstatiramo, da je glasom naših informacij višji šolski svet v Ljubljani storil edino pravilni in umestni sklep: nemške gimnazijske paralelke so razpuščene, nemški profesorji so odslovljeni. Kaj drugega nismo mogli pričakovati in bi bil vsak drugi sklep vzbudil vihar v naši javnosti.

Cankarjeva proslava v Celju se je izvršila v nedeljo 2. tm. ob lepi udeležbi. Prof. Steblovnik je otvoril prireditve s primerno kratko karakteristiko našega velikana, učitelja in proroka. V obširnem, globoko zasnovanem govoru je naš znani književnik dr. Ivan Prijatelj podal vrsto svojih spominov na mladostnega svojega tovariša Cankarja, podal zgodovino trnjeve Cankarjeve umetniške poti, zgodovino umetnika zasužnjene naroda, ki je v vsakem svojem delu klical po svobodi, katerega vsa dela so ena velika žalostna povest o narodovem duševnem in telesnem suženjstvu, zgodovino umetnika, katerega vse življenje in delovanje je bilo neskončno hrepenenje po luči, lepoti in svobodi. Od sodobnikov nerazumevan — bo Cankar šele po svoji smrti našel v kulturno dvignjenem narodu razumevanje, koje zasluži ta neumorni bojevnik svojega naroda. — Dr. M. Rus je prečital iz Cankarjevih spisov: »Četrto Noč« iz »Nine« »Pesem« iz »povesti iz doline Šentflorjanske« ter »Zaklenjeno kamrico« iz »Podob iz sanj«. — Hvaležni smo Celjskeemu pevskemu društvu za užitek, ki nam ga je nudilo s prireditvijo.

Slovensko gledališče v Celju. V soboto in v nedeljo so se nam predstavili člani ljubljanskega narodnega gledališča v Cankarjevi drami »Jakob

Ruda« in v Nušičevi komediji »Svet« Oba večera je bilo gledališče nabitno polno. Poročilo o predstavah še priobčimo.

Sladkor se prodaja v celjski aprovizaciji ta teden po 7 K 20 v 1 kilogram. Silno je poskočila cena.

Zaradi tatvine sta stala v soboto 1. tm. pred celjsko sodnijo 18-letni delavec Franc Tovornik in 17-letni delavec Adolf Žvižaj iz Celja, ker sta 20. sept. 1918 Mariji Šolinc ukradla razne stvari v vrednosti 1269 K. Franc Tovornik je izvršil razentega še druge tatvine. Dobil je 18 mesecev, Adolf Žvižaj pa 3 mesece težke ječe.

DNEVNE NOVICE.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani je glasom poročila iz Beograda osrednja vlada SHS določila znesek 1.400.000 K. Pouk bi se naj pričel že letos jeseni.

Izdaja poštne znamk, veljavnih za celo državo SHS, pripravlja minister za pošto. V promet bi prišle že ta mesec.

Vojaške obmejne komisarijate organizira centralna vlada ob sedanjih začasnih mejah. Za Špilje je imenovan nadporočnik dr. Štefančič, za Ormož nadporočnik dr. Radovan Brenčič.

Vrhovni zdravstveni svet se ustanovi za celo kraljevino SHS. Zastopani bodo v njem tudi 4 Slovenci.

Invalid z razločno pisavo, mirnega značaja in veseljem do umetnega vrtnarstva (cvetličarstva in semenoreje) najde prijetno zatočišče. Nudi se mu lepa bodočnost. Oglasi naj se v poverjeništvu za socialno skrb v Deželnem dvorcu v Ljubljani II. nadstropje, soba št. 125.

Avstrijski Lloyd, največjo bivšo avstrijsko pomorsko družbo, je prevzela Italija. Tako Lah in Nemci za našim in za hrbtom mirovne konference ustvarjajo nove položaje.

IZ JUGOSLOVANSKE DEMOKRATSKE STRANKE.

V Št. Lenartu v Slov. Gor. se je ustanovila krajevna organizacija JDS. Predsednik je dr. Gorišek.

NARODNO-SOCIJALNA ZVEZA.

Podružnica Narodno - socialne zveze v Celju se je ustanovila 2. tm. na zaupnem sestanku v Nar. domu, kateremu je predsedoval predsednik Slov. del. pod. društva g. Drago Gobec. Predsednik zveze g. Juvan iz Ljubljane je obširno in temelito razpravljaj o razvoju Nar. soc. Zveze ter o njenem programu, ki je naroden in socialen. Naroden, ker smatra Zveza za svojo prvo nalogo, da dvigne med delavstvom narodno zavednost v nasprotju z narodno brezbarvno internacionalo, ki je vedno in povsod v prvi vrsti podpirala in na prva mesta rivala nemškega delavca, ter da v prvi vrsti skrbi za prospevanje in napredok slovenskega delavstva na naših tleh; v socialnem oziru pa se Zveza hoče tudi v bodoče udeleževati vseh bojev, ki gredo za izboljšanjem delavčevega položaja. Zveza ima danes že na tisoče članov in njih število z vsakim dnevom raste. Kar se tiče podpor, nadkriljuje strokovna organizacija Nar. soc. Zveze daleč ono internacionale; zakaj pri Nar. soc. Zvezi dobi vsak delavec že po 3 mesecih članstva pravico do podpore, pri internacionali šele čez leto dni. Tudi je izmera podpore višja. Internacionala uporablja danes najgrši teror proti vsakomur, ki se noče njej ukloniti. V svobodni naši državi bomo temu terorju najodločnejše na prste stopili. Tudi se bomo z vso odločnostjo borili proti vzgajanju boljševizma v naših ma-

sah, ki ga skuša sejati tudi pri nas internacionala. — Navzoči člani Slov. del. pod. društva izjavijo, da skličejo nemudoma občni zbor društva, na katerem bodo sklenili razpust in pridruženje k novi podružnici NSZ. Izvolil se je odbor podružnice: Dragotin Gobec, predsednik; Govedič, Kolar, Črepinšek, Vrečko, Pertot, Kramar in Simončič, odborniki. — Predsednik NSZ priporoča ustanovitev samostojne mladinske skupine za Celje ter večkratno prirejanje shodov in sestankov.

Nekaj iz programa Narodno-socialne zveze.

»Z žalostjo se je opazalo, kako se raznaroduje slovenski proletarijat. Nasilje tujega kapitala je doseglo svoj višek. Narodno vprašanje je bilo isto-vetno s socialnim vprašanjem našega malega človeka. Razumljiv je bil klic po narodni osamosvojitvi in obenem po organizirani moči jugoslovanskega delavstva... Dvigniti smo hoteli med našim malim človekom smisel za organizacijo. Saj je bila komaj desetina našega delavstva organizirana, ker se je slovenski proletarijat ogibal in branil že obstoječih strokovnih organizacij«.

»Združiti hočemo jugoslovansko delavstvo v strokovne organizacije, in te v zvezo z enotnim vodstvom, kjer bomo sami Jugoslovani odločevali o naših potrebah iz zahtevah. Voditi hočemo najodločnejši boj proti vsakemu poskusu kapitalizma, da bi socialno izkoriščal in ubijal našega malega človeka. Delovati hočemo na izboljšanje delovnih in gospodarskih razmer, da ne bomo imeli samo svobodne Jugoslavije, ampak tudi svobodne in enakopravne državljane. Zagotoviti hočemo našemu delavcu, da bo dobil na svoji rodni zemlji dovolj kruha in da mu ne bo treba hlapčevati in umirati v tujini. Najodločnejše se bomo borili za to, da bo v Jugoslaviji nova socialna zakonodaja dala razredu neposedejočih vsa sredstva obrambe proti razredu posejdujočih.

Delavstvu hočemo pripomoči do najpopolnejše strokovne in umstvene izobrazbe. Vzgojiti hočemo delavstvo v dobrem poznavanju njegovih socialnih pravic in nasprotno o dolžnostih države in poedincev. Tako vzgojeno delavstvo se bo tudi v političnih bojih znalo udeleževati in jasno ločiti med dobrim in slabim.«

V svoj krog bomo pritegnili mladino, ki je zaostala in zanemarjena, ker se nihče ni menil zanjo.

Iz vojne gospodarske krize ne sme iziti delavstvo kot najbolj oslabiljeno in brezpravno. Zato bomo prav posebno v današnji brezpravni dobi posvečali vso pažnjo delavskemu trgu.

Postavili si bomo denarni sklad, ki bo velik dovolj, da bo uspešno stal v mezdni in drugih socialnih bojih delavstva. Sklad bo na razpolago tudi onim članom NSZ, ki bodo v potrebi, v brezposelnosti in boleznih. Vsakega člana NSZ bomo varovali v sporih, ki bi nastali iz delavnega razmerja z delodajalci. Poslovala bo posredovalnica za delo in službe, ki bo na razpolago članstvu.«

Pristopajo lahko posamezniki (delavec, mali obrtnik, mali uradnik, mali posestnik, viničar, dninar itd.).

DRUŠTVENE PRIREDITVE.

Zveza slovenskih prostovoljnih gasilnih društev za Sp. Štajersko sklicuje za nedeljo 9. marca t. l. popoldne ob 2. uri v Narodni Dom v Celju 7. redni občni zbor z dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Združenje vseh gasilnih društev v »Jugoslovansko gasilno zvezo Ljubljana«. 4. Uvrstitev vseh gasilnih društev v krajevne

Karol Vanič, ☼ Celje ☼ Rotovška ulica št. 15 ☼ Zaloga tu- in inozemskega manufakturnega blaga.

(okrajne) gasilske župe. 5. Slučajnosti. Zaradi izredne važnosti zborovanja se pozivljajo vsa tovariška društva, naj bodo ta dan zastopana vsaj pe enem odposlancu. Na pomoč!

OBRT, TRGOVINA IN NARODNO GOSPODARSTVO.

Pozor pred agenti tujih zavarovalnic!

(Dopis iz Zadrebke doline.)

Vaš dopisnik iz Prevalj jo je dobro pogodil, ko nam je razložil, da oni, ki imamo svoja poslopja in premičnine še pri nemških, laških in drugih židovskih zavarovalnicah zavarovane, škodujejo sebi, narodu in državi. To spoznava tudi ljudstvo, a da bi agentje teh zavarovalnic kljub temu vjeli še kaj kalinov na svoje limanice, hodijo po naši in sosednji Savinjski dolini ter lažejo, da je njih zavarovalnica postala slovenska, da se prestavi v Ljubljano, in izvablajo posestnikom police s pretvezo, da se bo plačilo znižalo, zavarovanje popravilo ali kaj drugega. Ko dobi zavarovanec potem drugo polico, razvidi iz nje, da je obvezan zopet za novih 10 let in da je plačilo še višje, kot je bilo prej.

V naši dolini je tudi več posestnikov, ki že par let niso poravnali zavarovalnine, ker jih ni nihče opominjal in toraj tudi niso bili nič zavarovani. Sedaj so dobili vsi opomine, da imajo plačati dolžno premijo za ves čas nazaj. Opozarjamo vse tiste, da ne samo, da zavarovalnica sedaj ne more zahtevati plačila za nazaj, temveč, da lahko vsakdo, kdor svoje premije ni v treh mesecih po zapadlem obroku poravnal in je zavarovalnica v tem času ni iztožila, svoje stvari pri kaki slovenski zavarovalnici zavaruje.

Vse agente pa, ki se ne morejo skazati s pooblastilom slovenske zavarovalnice, je najkrajšim potom odpraviti s tem, da se jim pokažejo vrata.

Kletarsko nadzorstvo. S 1. marcem 1919 začne zopet v smislu vinskega zakona in tozadavnih naredb delovati kletarski nadzornik Franc Gombač v Ljubljani. Njegov delokrog obsega celo Slovenijo.

Nabava modre galice letos. Pod tem napisom se poročevalec iz Ptujja pritožuje v 13. številki. Vašega cenjenega lista od 15. t. m., zakaj cena po 4 K 50 v za 1 kg modre galice ne velja, kakor za Gradec tudi za Maribor, Ptuj, Ormož itd. — Odgovor: Gradec je v Nemški Avstriji, torej za nas v inozemstvu, kjer imajo po umrli Avstriji podedovano lastno produkcijo modre galice. Slovenija pa žal te kemične industrije še nima in mora modro galico zaenkrat uvažati — letos pod neugodnimi pogoji. Precej modre galice se izdeluje tudi v čehoslovaški državi, in sicer v Ustju na Českem. Ta galica bi mogla biti tudi cenejša, ko bi fabrikanti in špekulanti le hoteli. Ti pa izkoriščajo naš neugodni položaj in nas derejo, kolikor morejo. Ni čisto izključeno, da bojo neorganizirani vinogradarji morali tudi letos plačevati to pokončevalno sredstvo proti peronospori v posameznih slučajih po 20 kron ali še dražje. Razmere se bojo izboljšale, ko se razvije zopet mednarodna trgovina, in bo dovolj konkurence v ponudi na svetovnem trgu za baker in bakreno ali modro galico. Ker pa imamo v Jugoslaviji znatne množine bakra odnosno bakrene rude, moramo takoj misliti na lastno — najbolje državno produkcijo modre galice. O tem predmetu sem obširneje poročilo poslal lju-

bljanskemu strokovnemu listu „Kmetovalec“, kateri spis pod naslovom „Skrb za modro galico“, ako se priobči, odgovarja na tozadevna vprašanja. (Kakor poročamo na drugem mestu, je stvar že v teku. Op. ured.) Andrej Žmavc.

Pregledovanje zasebnih žrebcev. Da se ugotovi, koliko dobrega zaroda mladih žrebcev je pričakovati v prihodnje, bo komisija za licenciranje žrebcev pregledovala enoletne pa tudi dvoletne in starejše žrebce, ki jih posestniki še niso prijavili, in sicer: 12. tm. ob 11. uri dop. v Brežicah (pred Narodnim domom), 13. tm. ob 11. uri dop. v Celju pred Narodnim domom, 14. tm. ob 11. uri dopoldne v Mariboru (na sejmišču), 15. tm. ob 11. uri dop. v Ptujju (na sejmišču), 16. tm. ob 11. uri dop. v Ljutomeru (pred obč. uradom). Morebiten nakup ni izključen.

S katerimi živili je promet prost? Iz Beograda poročajo, da je za žito, moko, živino, meso in mesne izdelke, mast, zelenjavo, sadje in sadne izdelke, vino, žganje, likerje, olje, les in lesne izdelke, kmetijsko orodje in stroje sploh v Jugoslaviji promet prost.

Obrtniki, pozor! V sirotišnici begunskega taborišča v Strnišču pri Ptujju je šest 14—15 letnih dečkov, ki se žele posvetiti: eden mizarski obrti, eden ključavničarski obrti, eden krojaški ali brivski obrti, dva trgovini z jestvinami ali z drugimi predmeti, eden bi želel priti v opekarno ali slično tovarno. Delodajalci, ki bi bili pripravljeni sprejeti označene dečke v svojo obrt, oziroma trgovino, naj to javijo na naslov: »Predstojništvo uprave begunskega taborišča v Strnišču pri Ptujju.« Kdor prevzame dečke, jim bo moral dajati stanovanje in hrano ter prevzeti jamstvo za njih dobro vzgojo.

Bakreno galico izdelovati bomo začeli v Jugoslaviji. Deželna vlada je poverjeništvu za javna dela dovolila kredit, potreben za tozadevne investicije. Izdelovalo se bo galice toliko, da bodo krite potrebe vseh jugoslovanskih vinogradnikov. Čujemo, da se bo izdelovala tudi v cinkarni v Celju.

Za trgov. in obrt. shod v Mariboru. dne 16. t. m. so se trgovci in obrtniki posebno iz mariborske okolice prav malo zanimali. Trgov. in obrtno društvo tem potom še enkrat pozivlja vse, ki dosedaj še niso člani društva, da takoj pristopijo iz važnih lastnih interesov. Vse nadaljne tozadevne informacije dasta odbornika V. Weixl, Glavni trg št. 22 in t. č. blagajnik J. Božič, Tegetthoffova cesta.

Osemurni delavnik bo z dnem 10. marca uveden v Hrvatski in Slavoniji.

Tovarna za avtomobile in poljedelske stroje se je ustanovila v Vinokovcih na Hrvatskem.

Davščina od prirastka na vrednosti nepremičnin se je z naredbo deželne vlade v Ljubljani uvedla tudi na Štajerskem.

Komisija za terjatve proti bivšemu erarju in proti novim državam na ozemlju nekdanje Avstro-Ogrske se ustanovi v Ljubljani.

Tobačne tovarne v monopolni upravi. Ministerski svet v Beogradu je sklenil, da spadajo vse tobačne tovarne v Jugoslaviji pod samostojno monopolno upravo v Beogradu.

DOPISI.

V Čakovcu se je ustanovil jugoslovanski Sokol. 16. tm. je velika sokolska slavnost istotam.

V Trbovljah so delavci rudnika sporočili ravnateljstvu svoje zahteve. Deželna vlada v Ljubljani je naročila

Knjigarna, umetnine in muzikalije Goričar & Leskovšek, Celje.

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

trboveljski družbi, da se začne pogajati z delavci 10. tm.

V občini Ščavnici v cmureškem okraju je za župana zagrizeni nemškutar Kraner. Ta je nabiral podpise za priklopitev Ščavnice k nemški Avstriji. Čudno, da se takega človeka pusti na županskem stolcu!

V Ptujju sta brata Vošnjak v hiši poleg okrajnega glavarstva otvorila trgovino z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

V Hočah se je minoli teden ustanovila kmetijska podružnica. Načelnik je župan Anton Vernik.

Iz Brežic: Zvedel sem, da je pred mescem dni prinesel Vaš cenjeni list notico, v kateri se me dolži, da sem v l. 1915. in 1916. opravljaj v Mariboru vohunsko službo ter da sem denunciral tudi generala Maistra. — Izjavljam s tem, da to ni res in pozivljam dotičnega, kdor to trdi, da mi to tudi dokaže, sicer ga smatram za lažnjaka in obrekovalca. — Brežice, 23. 2. 1919. Davorin Zelenko.

RAZNE VESTI.

1000 porok — na en dan. V Londonu se je pojavila nova bolezen gonja za ženitvami. Nedavno se je na en sam dan poročilo 1000 parov. Angleži torej pridno skrbijo za naraščaj.

Zadnja poročila

Boljševiki v Ukrajini.

London, 2. sušca: (Lj. k. u.) Reuter poroča 21. sveč. iz Varšave: Boljševiki imajo v rokah $\frac{2}{3}$ Ukrajine. Ukrajinski višji poveljnik Petljura se je obrnil za pomoč na višjega ententnega poveljnika v Odesi za pomoč.

Kdaj bo podpisan predhodni mir?

London, 2. sušca: (Lj. k. u.) Lord Balfour je izjavil napram časnikarjem, da bo še koncem tega mesca podpisana predhodna mirovna pogodba.

Novo stavke v Nemčiji.

Essen, 3. sušca. Lj. kor. ur. V rurskem revirju so izbruhnile nove stavke. Stavkarsko gibanje v srednji Nemčiji je neizpremenjeno.

Komunistični puč na Dunaju.

Dunaj, 3. sušca. (Lj. kor. ur.) Od včeraj krožijo po mestu vznemirjujoče vesti, da nameravajo komunisti jutri 4. tm. izvršiti puč.

Rešitev poljskega vprašanja.

Pariz, 3. sušca. Lj. kor. ur. Mirovna konferenca je sklenila nastopno rešitev poljskega vprašanja: Poljska dobi dohod k morju. Prisodi se ji ozemlje v obliki pravokotnika, čegar skrajni točki sta ob morju Gdansko in Ilbog, v notranjosti pa črta od Gdanskega do Kraljevca, odtod do Torunja in zopet do Ilboga. Poljska dobi tudi 2 važni železniški progji.

KINO GABERJE

Torek 4., sredo 5. marca

AMERIKANSKI DVOBOJ.

Detektivski film v 5 dejanjih; detektiv KELLY BROWN.

Za mladino neprimerno.

Proda se rog C še dobro ohranjen. Naslov v upravnishtvu. 302

Več dobrih njiv v Levcu blizu Celja se odda v najem. Pojasnila daje Edvard Kukec v Zalcu.

Obvestilo. Prodane se 2 voza, eden pokrit, drugi mesarski voz in nekaj desk. Poizve se pri gostilničarju v Narodnem domu.

Karbidne svetilke s klobukom ali brez klobuka, najboljše vrste, kakor tudi karbid, priporoča tvrdka Konrad Potzner, kleparstvo, Celje, vrtna ul. 16.

Proda se dobro ohranjeno pohištvo. Kje, se izve v upravnishtvu. 313

Gospodična izučena v trgovini z mešanim blagom, 19 let stara, z dobrimi spričevali, želi službe. Naslov se poizve pri gđc. Rostok, Ring št. 16, Celje.

Proda se posestvo na Sp. Polulah št. 35 pri Celju. 326

Naprodaj je sedlo in Zeis-daljnogled. Izve se v Zvezni tiskarni.

Izgubila se je od mestnega gledališča do hotela Balkan svilen ročna torbica. Poštenega najditelja se naproša, naj isto izroči proti nagradi v našem upravnishtvu. 327

Zanesljiv hlapec, kateri se razume pri konjih, se takoj sprejme pri Josip Kürbisch v Celju. 315 1

Sprejme se sluga v hotelu »Balkan« v Celju. 325 2—1

Obsežno posestvo

obstoječe iz mlina, žage, 70 oralov gozda, 16 oralov polja in vinograda. Bremen pristo in pošta v hiši, 8 minut oddaljeno od kolodvora. Pojasnila daje pisarna dr. Koderman v Mariboru, Tegetthoffova cesta 30. 320 3-1

Miši, podgane, ste-nice in ščurki ter ves mrčes

mora poginiti, če se vporablja moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: Za poljske miši 5 K, za podgane in miši 5 K, za ščurke 5 K, tinktura za stenice 2 K, posebno močna tinktura za stenice 5 K, uničevalec moljev 2 K, prašek proti mrčesom 2 in 4 K, tinktura proti ušem pri ljudeh 3 K, mazilo za uši pri živini 2 K, prašek za uši v obleki in perilu 2 K, tinktura za bolhe pri pseh K 1:50, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport**

M. Janker, 85 —7
Zagreb 37, Petrinjska ulica 3.

Da krmo

živina, kokoši, pure, goske lažje prebavijo, da je potem meso in mast za uživanje boljše, da je tvoritev jajc in mleka boljše, se primeša krmi enkrat na teden ena pest MASTIN-A. 5 zavitkov Mastin-a zadostuje za odgojo in rejo enega vola, krave, svinje, konja za 6 mesecev. Mastin je dobil največje odlikovanje v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju. Na tisoče gospodarjev cenil in kupuje ponovno Mastin. Ako ga nima lekar-nar ali tvoj trgovec, piši potem z dopisnico po 5 zavitkov Mastina za 15 kron, poštnine prosto na: Lekarno Trnkoczy v Ljubljani, Kranjsko, katera z vsako pošto razpošilja naročila na vse strani sveta.

HOTEL RESTAURACIJA BALKAN

priporoča dobro kuhinjo in izvrstna vina ter ima dnevno pivo v sodčkih. — Na razpolago je klubova soba.

Kosilo

za abonirane. 177 10—7

Kupujte semena

le pri tvrdki

Ivan Ravnikar
Celje

V zalogi so vsa deteljna, domača in lucerna, travna, pesna sladkorna in prava Mamut semena, kakor tudi zeliščna in cvetlična, vsa preiskana od kmetijske družbe v Ljubljani.

Karol Loibner, Celje

priporoča

špecerijsko blago ter vsakovrstne barve za obleke, s katerimi si lahko vsakdo barva vsakovrstno blago sam.

GOSTILNA
„BRANIBOR

priporoča cenj. gostom najboljša domača vina ter vsak čas toplo in mrzlo kuhinjo.

Za obilni obisk se priporoča

A. Robek.

RESTAVRACIJA
NARODNI DOM

priporoča svojo izvrstno toplo in mrzlo kuhinjo vsaki čas in najboljša domača vina.

Lastna mesarija.

Restavrater **Franc Pavlinc.**

Najstarejša in edina slov. pekarna v Celju

Franc E. Vošnak ^{ova} _{vdova}
v lastni hiši Graška cesta št. 14

se priporoča cenj. občinstvu.

Prodaja se tudi keks in sladkorčki.

Stavbena in galant. kleparska obrt
A. Jošta nam.

Franjo Dolžan

Celje, Graška c. 8
(nasproti „belega vola“)

Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela. Postrežba točna in solidna.

ČEVLJARSKA DELAVNICA

Rud. Zontič

Bolniška (Špitalska) ulica
ev. 2) libšt zu kolodvora)

izdeluje čevlje po najnižji ceni in solidni izgotovitvi. 46 104-14

Kreditna in stavbena zadruga

LASTNI DOM

Celje ^{celje} Rotovška ulica šte. 13

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po **3** od sto, daje osebni in stavbeni kredit pod ugodnimi pogoji.

Kupim posestvo

20 do 60 oralov v bližini Celja. Ponudbe pod „Takoj“ na upravnitvo „Nove Dobe“.

Objava
Okrajna hranilnica
v Slovenjgradcu

obrestuje hranilne vloge od 1. sušca 1919 do preklica po

2%

brez odbitka rentnine in doklad.

Ravnateljstvo Okr. hranilnice v Slovenjgradcu

dne 20. svečana 1919.

317 1

Odvetnik

dr. Josip Rapoc

je odprl svojo pisarno
v Mariboru

Tegetthoffova cesta

nad kavarno „Meran“

321 2-1

! Za modistke !

Največje skladišče pritiklin:

svilene robe,
trakov, cvetlic,
žameta, tula,
pajčolana, žice i. t. d.

319 1

priporoča po engros cenah

Herman Alexovics, Gradeo, Herrengasse 4.

Trgovska agentura
in
komisijsko podjetje
EDVARD LARKER
CELJE

priporoča cenj. trgovcem prvovrsten pralni prašek, rum in slivovko ter vsakovrstno kolonialno blago. **Zahtevajte ponudbe.**

251

52-7

Vinko
Kukovec

stavbno podjetje in trgovina
z lesom

Čava šte. 22 pri Celju

**Sedlarska in tape-
tarska delavnica**

J. Strelec

245 104-16

Celje, Samostanska
ulica šte. 16.

Steklenice za
vkuhanje sadja

(500-600 po 5 litrov) se prodajo zelo ugodno pri družbi za promet s petro-204 lejem v Celju, Krožna c. 4. 10-5

Dve ali tri lepo

meblirane 322 2-1

sobe

s kuhinjo

ali eventualno sovporabo iste prevzame v najem s 15. marcem ali 1. aprilom. Prijazne ponudbe naj se pošljejo na »Poštni predal 59«.

Zahvala.

Cenjenim obiskovalcem moje gostilne v Gosposki ul. 34 se o priliki najinega odhoda za mnogobrojen obisk najpriskrenejše zahvaljujeva.

318 1 **Franc in Franciška Raš.**

išče se

gospodična

večja vseh pisarniških del, knjigovodstva, strojepisja, slovenščine, laščine in nemščine v govoru in pisavi z večletno prakso, če mogoče v lesni stroki. Plača dobra. Ponudbe pod poštni predal 74, Celje. Istotam se išče tudi

skladiščnik

za les (Platzmeister), ter

učenec

za les z meščansko izobrazbo!